

[Gudme.]

rundt med millionerne bag lukkede døre. Det biver et stort konstant indestående, tilsvarende store muligheder for effektiv anbringelse over længere perioder og en forholdsvis enkel ekspeditionsgang.

Det ideelle er, hvis alle har girokonto og kun bruger denne til alle betalinger. Kontanter er kun til besvær. Det er nationaløkonomi for hvermand, både for begyndere og for viderekomne. Jeg har i sin tid selv tilegnet mig den på begynderstadiet; ministeren har været med blandt de viderekomne, og det er nok et af resultaterne, vi noterer i dag. For den anden del af argumentationen, den specielle del, er den, som får os til at spidse ører. Skal vi have flere girokonti, skal der lokkemad til. Folk opretter konto i en bank eller sparekasse for at kunne bruge dette pengeinstitut til bank- og sparekasseforretninger, hvilket jo på det nærmeste er det samme og ved ændringerne i loven i den nærmeste fremtid bliver det endnu mere. Kan man derfor via postgiro tilbyde bank- og sparekasseforretninger, kan man også få folk til at oprette flere konti, og så fungerer systemet bedre.

Kort sagt: går man ind i det private erhvervslivs næringsudøvelse på et specielt område, kan man gavne en statsvirksomhed i dens almindelige udfoldelse, og det må da være godt, siger planøkonomerne. Nej, det er rivegalt, siger vi andre, og dermed har vi den klassiske konflikt. Siden oktober 1971 — og jeg tror, det vil blive opfattet som en kompliment: siden trafikministeren blev minister — har vi haft den efterhånden mange gange.

Selv om ministeren nok i sit inderste er smigret over at blive tillagt oprigtigt socialistiske motiver, vil han sikkert om lidt protestere og sige, at det er da vildt overdrevet, ja, hysteri, har han vist sagt til nogle aviser. Det er ikke statslig konkurrence til noget som helst. Det er kun et forsøg, kun beregnet på statsansatte, kun udlånsvirksomhed inden for begrænsede felter, kun i mindre mængder og ikke til, skal vi sige konkurrenceprægede priser. Mon ikke det vil være på sin plads at analysere dette lidt nærmere?

Det er kun et forsøg, siger man. Ja, det kan man sige, men Parkinsons lov har en af de sandeste sætninger, vi kender: at intet er så svært som at få en offentlig virksomhed

afskaffet igen, når den først er kommet i gang, også selv om enhver rimelig grund til at holde den ved lige er faldet bort. Så jeg advarer meget mod at gøre forsøg på dette område. Er vi først i gang, ved vi ikke, hvornår og hvordan vi stopper.

Ja men det er kun de statsansatte, siger man. Dette argument er sådan set det ubehageligste at have med at gøre, for det afslører argumentationens hulhed. Sandheden er nemlig den, at en lønkontoordning og en udlånsadgang til statsansatte ikke løser det egentlige giroproblem, det første led i argumentationskæden: betragtningen om de mange girokonti og de få betalinger ud af huset. Der er vist 150.000 statsansatte. Nogle af dem har girokonto i forvejen, og nogle af dem vil nok under ingen omstændigheder have det. Ministerens ordning vil betyde en tilvækst af en betydelig størrelse, men den vil ikke gøre girokontoen til hvermands eje, og derfor bliver helt sikkert næste skridt på vejen ikke, at ministeren eller den, der til sin tid følger i hans fodspor, kommer her til folketinget og siger, at det forsøg lykkedes ikke, vi dropper det. Nej, tværtimod. Jeg kunne næsten tænke mig, at talen ligger nederst i ministerens skuffe allerede, og at den lyder, at dette, at der kun er adgang til at oprette lønkonto og låne penge ud til de statsansatte, har begrænset ordningens muligheder, og derfor skal den nu udvikles til måske en tretrinsrakiet, hvor vi først skal have alle de kommunalt ansatte med på læsset, og sidste gang bliver det så alle andre.

En sådan betragtning vil det på sin vis være svært at modsige, når vi først har fået systemet stillet op. Hvor er den rimelige grund til, at statsansatte skal have særlige begunstigelser, så de kan låne både i banken, på girokontoret og derudover endda også ved særlige lønforskrivninger? Protesterne herimod har vi allerede hørt, f. eks. fra LOs Thomas Nielsen, så denne ordning er nok født til at dø. Det er den udvikling, vi skal påregne, og det er ud fra denne forudsætning, vi skal bedømme lovforslaget i dag.

Ja men stadig væk vil ministeren kunne hævde, at systemet har sine begrænsninger. Der var de snævre rammer og de begrænsede låneformer, og man har ikke andre former for bank- og sparekassevirksomhed i